

SOK-YHTYMÄ

Osavuositiedustus 1.1.–30.6.2009

TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Maa- ja metsätalouden kokonaistuotanto supistuu tänä vuonna ja taantuma on pahin sitten toisen maailmansodan. Talouden näkymät heikkenivät ennennäkemättömän nopeasti sen jälkeen, kun kansainvälinen finanssikriisi kärjistyi viime syksynä. Rahoitusmarkkinoiden kriisi, globaali tuotannon sopeuttaminen heikkenevään kysyntään ja kiinteistömarkkinoiden romahdus ovat monissa maissa tapahtuneet lähes samanaikaisesti. Erityisen voimakasta talouden heikkeneminen on ollut niissä kehittyneissä teollisuusmaissa, joissa viennin osuus kansantuotteesta on suuri.

Suomen bruttokansantuote supistui kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 6,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Pudotus oli suurempi kuin euroalueella keskimäärin. Merkittävin tekijä Suomen kansantalouden heikkenemisessä on ollut viennin jyrkkä supistuminen. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä viennin volyyymi laski 25,5 prosenttia. Teollisen tuotannon väheneminen on johtanut investointien vähenemiseen ja työttömyyden kasvuun. Heikentyneen työllisyyden johdosta myös yksityisen kulutuksen volyyymi laski 3,7 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kuluttajien luottamus heikkeni voimakkaasti jo viime vuoden lopulla huonojen talous- ja työllisyysuutisten seurauksena. Luottamusindikaattorin arvo putosi miinusmerkkiseksi lamavuosien tapaan. Kesäkuun loppuun mennessä kuluttajien luottamus on kuitenkin palautunut lähes vuodentakaiselle tasolle. Uskoa omiin kulutusmahdollisuuksiin on tukenut etenkin voimakkaasti lasketut korkotasot.

Kuluttajahintojen nousu oli viime vuonna voimakasta, 4,1 prosenttia. Taloustilanteen muutos on pysäyttänyt hintojen nousun. Kesäkuussa kuluttajahintojen vuosimuutos laski -0,1 prosenttiin. Myös euroalueella keskimääräinen inflaatio oli kesäkuussa saman verran miinuksella. Heikko taloustilanne ja olematon inflaatio tulevat pitämään korkotason alhaisena.

Vähittäiskaupan arvo ilman autokauppaa laski Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 2,6 prosenttia toukokuun loppuun mennessä. Toimialoitain tarkasteltuna vaihtelu myynnin kehityksessä oli suurta. Huhtikuun loppuun mennessä päivittäistavarakaupan myynnin arvo kasvoi 3,4 prosenttia. Tavaratalokaupassa kasvua oli 2,2 prosenttia. Monella toimialalla myynnin kehitys oli selvästi negatiivinen. Rautakaupan myynti laski 15,3 prosenttia ja huonekalujen kaupassa vähennystä oli 10,2 prosenttia. Kodinkoneiden ja viihde-elektronikan kauppa väheni 19,3 prosentilla. Polttoaineiden vähittäiskaupan suuri 16,2 prosentin myynnin lasku selittyy hintojen alenemisella. Myynnin määrä väheni vain 0,4 prosentilla. Selvän poikkeuksen käyttötavarakaupan yleiseen linjaan teki urheiluvälineiden kauppa, joka kasvoi 4,8 prosenttia. Myös optisen alan vähittäiskauppa kasvoi ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Moottoriajoneuvojen vähittäiskaupan arvo väheni huhtikuun loppuun mennessä 22,5 prosenttia. Uusien henkilöautojen rekisteröinti väheni kesäkuun loppuun mennessä lähes 41 prosenttia.

Maatalouskaupassa viljelijät ovat viljan alhaisen hinnan vuoksi ostaneet ja käyttäneet tuotantopanoksia vain välttämättömän

minimimäärän. Myös konekauppa käy nihkeästi ja varastossa on runsaasti käytettyjä ja uusia koneita. Puutarhakauppa on sujunut hyvin suhdanteista huolimatta, myynti on ollut alan keskimääräistä myyntiä parempi.

Hotelli- ja ravintola-alalla kysyntä on kääntynyt selvään laskuun alkuvuonna. Kuluttajien taloudellisen epävarmuuden ja heikentyneen työllisyyden lisäksi kysynnän supistumiseen on vaikuttanut ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun vaimeneminen. Hotellien majoitusmyynnin arvo laski ensimmäisellä vuosineljänneksellä 7,5 prosenttia. Anniskeluravintoloissa myynnin arvo supistui noin 5 prosenttia.

Lähiajan näkymät

Taloustilanne on edelleen hyvin epävarma. Yleisesti uskotaan, että taantumien pohja alkaa olla näkyvissä. Monet ennakoivat merkit viittaavat yleisen taloustilanteen mahdolliseen kääntymiseen. Elpymisen ennakoitaan alkavan USA:n ja Kiinan markkinoilla. Vaikutukset tulevat viiveellä euroalueelle. Suomessa työllisyystilanteen odotetaan edelleen heikkenevän ja työttömyyden huippu osuneekin vasta ensi vuodelle. Siten reaalityömarkkinoiden lähiajan näkymät ovat varsin synkät. Tämä heijastuu myös vähittäiskauppaan ja palveluihin, joiden lähiajan näkymät ovat vaisut.

S-ryhmän kehitys 1.1.–30.6.2009

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän vähittäismyynti tammi–kesäkuussa oli 5 704 miljoonaa euroa, jossa on laskua edelliseen vuoteen verrattuna 1,3 prosenttia.

Vähittäismyynti liiketoiminta-alueittain

	Milj. €	± % ed. v.
S-marketit	1 635	5,4
Prismat*	1 348	6,7
Salet ja Alepat	394	7,3
Muu marketkauppa	31	77,6
Marketkauppa yhteensä*	3 408	6,5
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	784	-4,2
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	197	1,4
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	409	0,4
Auto- ja autotarvikekauppa	302	-29,2
Maatalouskauppa	597	-17,9
Muut	7	0,7
S-ryhmä yhteensä*	5 704	-1,3

* Sisältää lähialueiden vähittäismyynnin

S-ryhmässä oli kesäkuun lopussa 1 591 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 556 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuskauppojen lukumäärä 30.6.2009 oli 22 ja paikallisuosuuskauppojen 10.

S-ryhmän yritysten bonusmyynti oli ensimmäisellä vuosipuoliskolla 3 862 miljoonaa euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 5 prosenttia. Bonusmyynnin osuus koko S-ryhmän myynnistä oli 67,7 prosenttia (65,0 %). Asiakasomistajille maksettiin bonusta 151,0 miljoonaa euroa, jossa kasvu edelliseen vuoteen oli 3,9 miljoonaa euroa (2,7 %). Bonusjärjestelmään kuuluvien osuuskauppoihin liittyi tammi-kesäkuussa 47 110 uutta jäsentä. Kokonaisjäsenmäärä oli kesäkuun lopussa 1 806 045.

SOK-YHTYMÄN TOIMINTA 1.1.–30.6.2009

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankintapalvelut, vuokrauspalvelut ja teollisuuden suoraan ketjuyksiköille toimittamien tavaroiden valikoima- ja laskutuspalvelut.

Valtakunnallisten ja alueellisten tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä tehtyjen päätösten mukaisesti. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta marketkauppaa ja hotelliliiketoimintaa sekä Baltian alueella että Pietarissa.

Konsernirakenteen muutokset

Katsauskauden muutokset

Yrityshankinnat, -perustamiset ja -järjestelyt

SOK osti tammikuussa Länsiauto Oy:ltä Kiinteistöyhtiö Auto-kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Hämeenlinnassa sijaitsevaa myymälä- ja korjaamorakennusta.

North European Oil Trade Oy osti helmikuussa Porissa sijaitsevan St1 Varastot Oy:n (nimi muutettu Neot Varastot Oy:ksi) sekä St1 Oy:n Vaasan öljyterminaalien liiketoiminnan. Kauppojen myötä North European Oil Trade Oy:n omistukseen siirtyi Porin Tahkoluodon sekä Vaasan St1 öljyterminaalit henkilökuntineen.

OOO Real Estate 1 osti helmikuussa loput 50 prosenttia OOO Karelian osakkeista.

SOK perusti maaliskuussa Kiinteistö Oy Limingan terminaalin Inex Partners Oy:n Pohjois-Suomen kylmäterminaalia varten.

SOK perusti huhtikuussa yhdessä St1 Oy:n kanssa tuulivoimayhtiön Tuulivatti Oy:n. Molemmat omistavat perustetusta yhtiöstä 50 prosenttia.

Myynnit ja toiminnan lopettamiset

Tapiolan Sokos Oy:n liiketoiminta myytiin Helsingin Osuuskauppa Elannelle tammikuussa.

Kiinteistö Oy Mikkelin Maaherrankatu 13 myytiin Osuuskauppa Suur-Savolle kesäkuussa.

Katsauskauden jälkeiset muutokset

S-Pankki Oy järjesti osuuskaupoille suunnatun osakeannin 15.5.–30.6.2009, minkä johdosta SOK:n omistusosuus S-Pankissa laski 50 prosenttiin. S-Pankki Oy on SOK:n osakkuusyhtiö 1.7.2009 lähtien.

SOK yhdistää päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintayhtiönsä Inex Partners Oy:n ja Intrade Partners Oy:n keväällä 2010. Tavoitteena on S-ryhmän toimintamallin muutos, jossa ketjuohjauksen ja hankintayhtiöiden työnjako selkiytyy. Ketjuohjaus keskittyy konseptien kehittämiseen ja ohjaukseen, kysynnän analysointiin ja myynnin ohjaukseen. Hankintayhtiöt keskittyvät konseptivalikoiden tuotteistamiseen ja tuotteiden hankintaan.

Liikevaihto

SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppa- ja pankkitoiminnan segmentteihin. Kauppa-toiminta on edelleen jaettu toimialaa kuvaaviin segmentteihin. Kauppatoiminnan tietoina esitetään kaikki muu liiketoiminta pankkitoimintaa lukuun ottamatta. Pankkitoiminta on esitetty osavuositarkastuksessa IFRS 5:n mukaisesti myytävänä olevina toimintoina.

Kauppatoiminnan liikevaihto 1.1.–30.6.2009 oli 4 201 miljoonaa euroa, jossa oli vähennystä 4,0 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon lasku 175 miljoonaa euroa aiheutuu pääosin auto- ja autotarvikekaupan, maatalouskaupan sekä polttonesteiden hintojen alenemisesta johtuvasta polttonestekaupan liikevaihdon laskusta. Ulkomaisen liiketoiminnan osuus kauppatoiminnan liikevaihdosta oli 2,2 prosenttia eli 94 miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan liikevaihto oli 23 miljoonaa euroa (12 milj. €).

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto segmentteittäin

	Milj. € 1.1.–30.6. 2009	Milj. € 1.1.–30.6. 2008	± ed. v. %
Marketkauppa	77	72	6,7
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	123	127	-3,3
Auto- ja autotarvikekauppa	121	182	-33,4
Maatalouskauppa	479	589	-18,7
Hankintatoiminta	2 314	2 400	-3,6
Palvelutoiminta	3 017	2 918	3,4
Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi 1)	-1 929	-1 911	0,9
Kauppatoiminnan liikevaihto 2)	4 201	4 376	-4,0
Pankkitoiminnan liikevaihto	23	12	84,9
Kauppa- ja pankkitoiminnan välisten erien eliminointi 2)	-2	-2	30,0
SOK-yhtymä yhteensä	4 222	4 387	-3,8

1) Eliminoinnit sisältävät kauppatoiminnan segmenttien välisten liiketapahtumien eliminoinnit. Segmenttien väliset eliminoinnit sisältävät konsernin sisäistä OVT-laskutusta 1 798 miljoonaa euroa (1 751 milj. €).

2) Kauppatoiminnan operatiivinen liikevaihto eroaa konsernin kauppatoiminnan tuloslaskelman liikevaihdosta 3 miljoonaa euroa kauppa- ja pankkitoiminnan välisestä eliminoinneista johtuen.

Kauppatoiminnan liikevaihto

Marketkauppa

Marketkauppa sisältää sekä Baltiassa että Pietarissa harjoitettavan marketkaupan. Marketkaupan liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 6,7 prosenttia. Uusperustantaa edellisestä vuodesta oli Pietarissa ja Riiaassa. Investoinnit ulkomaiden liiketoiminnoissa jatkuvat, kun Vilnassa avataan ensimmäinen Lietuan Prisma-yksikkö elokuussa 2009.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

Suomessa matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavan Sokotel Oy:n liikevaihto laski edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 6,1 prosenttia. Kehitykseen vaikuttivat yleisen taloudellisen tilanteen nopea heikkeneminen, Sokos Hotel Tammerin kiinniolo peruskorjauksesta johtuen sekä palvelutuottojen pienentyminen myynnin ja markkinoinnin ketjuohjaustoiminnan siirtyessä SOK:lle 1.1.2009 alkaen. Koko toimialan taloudelliset näkymät Suomessa ovat synkät ja Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n mukaan voimakas kysynnän lasku jatkuu myös loppuvuonna.

Tallinnassa hotellitoimintaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto laski viime vuodesta kiristyneen markkina- ja kilpailutilanteen myötä. Hotellitoimintaa Pietarissa harjoittavan OOO Sokotelin liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna uusperustannan myötä.

Auto- ja autotarvikekauppa

SOK-yhtymän auto- ja autotarvikekaupan liikevaihto laski edellisestä vuodesta 33,4 prosenttia, mikä heijastelee autokaupan kokonaismarkkinatilannetta. Liikevaihdon laskuna edelliseen vuoteen verrattuna näkyy myös huhtikuun alusta voimaan astunut veromuutos, joka muutti liikevaihdon kirjauskäytäntöä siten, että autoverosta tuli liikevaihtoon kuulumaton läpikulkuerä.

Uusien henkilöautojen kokonaismarkkina tammi–kesäkuussa oli 52 067 kappaletta, jossa oli laskua 40,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Peugeot-henkilöautojen myynti laski kokonaismarkkinalaskua hieman voimakkaammin 44,3 prosenttia ja markkinaosuus laski 4,1 prosentista 3,9 prosenttiin. Fordin henkilöautojen myynti laski kokonaismarkkinaa vähemmän ja markkinaosuus nousi edellisen vuoden 6,7 prosentista 8,5 prosenttiin. Pakettiautojen kokonaismarkkina oli 5 234 kappaletta ja laski edellisestä vuodesta 42,1 prosenttia. Vaihtoautojen kysyntä on ollut uusien autojen kysyntää parempi, laskua edelliseen vuoteen on noin 20 prosenttia.

Maatalouskauppa

Maatalouskaupan liikevaihto väheni 18,7 prosenttia. Lasku johtui rauta- ja konekaupan kysynnän heikentymisestä. Kehitykseen vaikutti myös viljan markkinahintojen lasku.

Hankintatoiminta

Hankintatoiminta koostuu Inex Partners Oy:n tuottamista päivitäis- ja erikoistavaroiden hankinta- ja logistiikkapalveluista, Intrade Partners Oy:n tuottamista käyttötarvikkeiden hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:stä.

Inex Partners Oy:n tammi–kesäkuun liikevaihto oli 1 049,7 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto oli 9 prosenttia alkuvuotta 2008 suurempi ja suunniteltua tasoa parempi. Inex Partners Oy:n liikevaihdon kasvu tuli pääosin jalostettujen elintarvikkeiden ja tuoretuotteiden myynnin hyvästä kehityksestä.

Intrade Partners Oy:n liikevaihto oli 383,8 miljoonaa euroa, joka on 8,2 prosenttia edellisvuotta parempi mutta suunniteltua pienempi. Liikevaihdon kehitys on ollut erityisen hyvä ABC-ketjussa (+25 %). Volyyymiä on merkittävästi kasvattanut myös Kodin Terra-ketjun laajentuminen.

Meira Nova Oy:n liikevaihto oli 153,7 miljoonaa euroa, mikä oli 9,2 prosenttia edellistä vuotta suurempi ja suunniteltua tasoa parempi. Asiakasryhmistä ABC-ketju on kasvanut hyvin alkuvuonna. S-ryhmän osuus kokonaismyynnistä oli 42,6 prosenttia ja se oli 14,2 prosenttia edellistä vuotta suurempi.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n harjoittaman polttonestekaupan liikevaihto pieneni 22,6 prosenttia edellisvuodesta johtuen öljytuotteiden halpenemisesta.

Palvelutoiminta

Palvelutoiminta sisältää osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvän OVT-laskutuksen sekä SOK:n S-ryhmän yksiköille tuottamista palveluista syntyvän liikevaihdon. OVT-laskutus oli 2 865 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuodesta oli 3,5 prosenttia.

Pankkitoiminnan liikevaihto (myytävänä olevat toiminnot)

S-Pankki Oy:n osuuskaupoille suuntaaman osakeannin johdosta SOK:n omistusosuus S-pankissa laski 50 prosenttiin, minkä johdosta pankkitoiminta on esitetty SOK-yhtymän osavuosikatsauksessa IFRS-standardien (IFRS 5) vaatimusten mukaisesti myytävänä olevina toimintoina.

Pankkitoiminnan liikevaihto katsauskaudella oli 23 miljoonaa euroa kasvaen edellisvuodesta 84,9 prosenttia. Liikevaihdosta 20,5 miljoonaa euroa muodostui korkokatteesta. Korkotuotot syntyivät pääasiassa sijoituksista raha- ja pääomamarkkinoille ja korkokulut asiakkaille maksettavista talletusten koroista. Korkokatteen hyvää kehitystä edesauttoi ennen kaikkea taseen voimakas kasvu. Pääasiassa korttiliiketoiminnasta muodostuvien nettopalkkiotuotosten osuus pankkitoiminnan liikevaihdosta oli 2,0 miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan liikevaihto sisältää nettokorkotuottojen ja nettopalkkiotuottojen lisäksi pankkitoiminnan hallintopalvelutuotot.

Pankkitoiminnan palveluksessa oli kesäkuun lopussa yhteensä 184 henkeä.

Tulos

SOK-yhtymän tulos ennen veroja oli 5,0 miljoonaa euroa (12,6 milj. €). Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja oli -0,5 miljoonaa euroa (14,1 milj. €).

SOK-yhtymän operatiivisen tuloksen laskennassa on käytetty suomalaisen kirjanpitolainsäädännön mukaisia arvostuksia.

SOK-yhtymän operatiivinen tulos segmentteittäin

	Milj. € 1.1.–30.6. 2009	Milj. € 1.1.–30.6. 2008
Marketkauppa	-10,0	-0,9
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	-17,6	-4,8
Auto- ja autotarvikekauppa	-8,0	-4,0
Maatalouskauppa	7,2	9,4
Hankintatoiminta	14,2	-0,2
Palvelutoiminta	13,8	7,8
Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi 1)	-2,0	-3,5
Kauppatoiminnan operatiivinen tulos	-2,4	3,9
Pankkitoiminnan operatiivinen tulos	4,0	-4,7
SOK-yhtymä yhteensä	1,7	-0,7

1) Eliminoinnit sisältävät kauppatoiminnan segmenttien väliset eliminoinnit.

SOK-yhtymän operatiivinen tulos ennen veroja +1,7 miljoonaa euroa täsmäytetään SOK-yhtymän tulokseen ennen veroja +5,0 miljoonaa euroa. Operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä ovat muun muassa myyntivoitot ja -tappiot, liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sekä arvonalentumiset. Tammi–kesäkuussa 2009 myyntivoittoja ja -tappioita oli 4,7 miljoonaa euroa, liiketoiminnan muita tuottoja ja kuluja 0,4 miljoonaa euroa sekä muita eriä -1,7 miljoonaa euroa.

Kauppatoiminnan operatiivinen tulos

Marketkauppa

Marketkauppa sisältää Baltiassa sekä Pietarissa harjoitettavan marketkaupan. Marketkaupan operatiivinen tulos oli viimevuotista alhaisempi johtuen Baltian ja Venäjän talouden voimakkaasta taantumasta sekä Pietarin, Riian ja Vilnan uusien yksiköiden käynnistyskustannuksista.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

Suomessa matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavan Sokotel Oy:n operatiivinen tulos heikkeni edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Yhtiössä on käynnistetty merkittäviä kehittämis- ja säästötoimenpiteitä tulostilanteen parantamiseksi ja varmistamiseksi.

Tallinnassa hotellitoimintaa harjoittavan AS Sokotelin operatiivinen tulos pieneni edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna johtuen liikevaihdon laskusta. Viron talouden taantuma vaikuttaa vahvasti erityisesti majoituskauppaan. Pietarissa hotellitoimintaa harjoittavan OOO Sokotelin operatiivinen tulos oli viime vuotta heikompi johtuen sekä uuden yksikön käynnistyskuluista että Pietarin matkailumarkkinoiden tyrehtymisestä erityisesti liikematkustajien osalta.

Auto- ja autotarvikekauppa

Auto- ja autotarvikekaupan operatiivinen tulos vuoden ensimmäisellä puoliskolla oli edellistä vuotta merkittävästi heikompi pääosin maahantuonnissa tapahtuneen tulosheikkennyksen vuoksi. Heikkoon tulokseen vaikutti liikevaihdon laskun vuoksi alhaiseksi jäänyt myyntikatetaso. Viime vuonna aloitettu vähittäiskaupan kehittäminen on jatkunut Tampereen toimipisteiden yhdistämisellä ja Hämeenlinnan toimipisteen siirtymisellä uusiin tiloihin. Auto- ja autotarvikekauppaan kohdistuneiden säästötoimien vuoksi kiinteitä kuluja on pystytty vähentämään merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna, mutta tilikauden operatiivisen tuloksen ennakoidaan tästä huolimatta jäävän huonon kokonaismarkkinatilanteen vuoksi edellistä vuotta heikommaksi.

Maatalouskauppa

Vähentyneen liikevaihdon seurauksena maatalouskaupan operatiivinen tulos oli hieman edellistä vuotta heikompi.

Hankintatoiminta

Inex Partners Oy:n ja Intrade Partners Oy:n operatiiviset tulokset olivat alkuvuoden osalta sekä suunniteltua että viime vuotta parempia. Tähän on vaikuttanut kiinteiden kulujen hyvä hallinta.

Meira Nova Oy:n operatiivinen tulos oli selkeästi suunniteltua ja edellistä vuotta parempi. Hyvään tuloskehitykseen ovat vaikuttaneet hyvä myynnin kehitys sekä kiinteiden kulujen ja pääomakulujen hyvä hallinta.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n operatiivinen tulos parani hiukan edellisvuodesta johtuen hyvästä liiketoiminnan kehityksestä. Yhtiön operatiivinen tulos oli suunnitellulla tasolla.

Palvelutoiminta

Palvelutoiminnan operatiivinen tulos oli edellisvuotta ja suunniteltua parempi, mihin osaltaan vaikuttaa heikon taloudellisen tilanteen johdosta käynnistetty voimakas toiminnan tehostamis- ja kulujen säästöohjelma.

Pankkitoiminnan operatiivinen tulos (myytävänä olevat toiminnot)

Pankkitoiminnan operatiivinen tulos +4,0 miljoonaa euroa oli sekä suunniteltua että edellisvuotta merkittävästi parempi. Hyvää tulosta selittävät liikevaihdon voimakas kasvu ja kiinteiden kulujen hyvä hallinta.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän investoinnit olivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla 57,4 miljoonaa euroa (39,6 milj. €). Merkittävimmät kohteet olivat öljyterminaalien hankinnat Porissa ja Vaasassa ja panostukset market- sekä matkailu- ja ravitsemistoimialoille erityisesti Pietarin alueella. Katsauskauden realisoinnit olivat 10,4 miljoonaa euroa (5,9 milj. €) valtaosan ollessa kiinteistörealisointeja.

Rahoitus

Kauppatoiminta

SOK-yhtymän maksuvalmius pysyi hyvänä koko vuoden. Kauppatoiminnan likvidit kassavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat kesäkuun lopussa 196,9 miljoonaa euroa (31.12.2008 231,8 milj. €). Lisäksi kauppatoiminnalla oli käyttämättömiä sitovia luottolimiittejä 260 miljoonaa euroa, joista pitkäaikaisia oli 220 miljoonaa euroa. Kauppatoiminnan korolliset nettovelat olivat 356,2 miljoonaa euroa (190,9 milj. €). Kauppatoiminnan Gearing-tunnusluvun arvo heikkeni 67,1 prosenttiin vuodenvaihteen 35,4 prosentista.

Kauppatoiminnan omavaraisuus oli 26,4 prosenttia (27,3 %). SOK-yhtymän omavaraisuus oli puolestaan 12,9 prosenttia (13,4 %).

Pankkitoiminta (myytävänä olevat toiminnot)

S-Pankin oma pääoma kasvoi katsauskaudella 80 miljoonaa euroa, kun alueosuuskaupat ja yksi paikallisosuuskauppa tulivat suunnitellulla osakeannilla pankin omistajiksi. Osakepääoman korotus merkittiin rekisteriin 13.7.2009. Omistuspohjan laajentaminen oli osa pidemmän aikavälin suunnitelmaa, joka pankille tehtiin perustamisvaiheessa. Suunnatun osakeannin myötä pankin vakavaraisuussuhdeluku nousi katsauskauden päätteeksi 21,3 prosenttiin (10,3 %). Koska luottolaitostoiminnan mukaista vakavaraisuutta laskettaessa omiin varoihin on mahdollista lukea vain katsauskauden päättyessä maksettuna oleva oma pääoma, on osakeannista huomioitu vakavaraisuussuhdeluvussa 37 miljoonan euron osuus.

Talletukset S-Pankkiin kasvoivat edelleen alkuvuonna, mutta kasvu hidastui edellisvuodesta. Henkilöasiakastalletukset kasvoivat katsauskaudella 125 miljoonaa euroa ollen katsauskauden päättyessä yhteensä 1 901 miljoonaa euroa (31.12.2008 1 776 milj. €). Näistä avistaehtoisilla tileillä oli 1 508 miljoonaa euroa (1 150 milj. €) ja määräaikaistileillä 393 miljoonaa euroa (626 milj. €). Yritystalletuksia oli yhteensä 77 miljoonaa euroa (168 milj. €). Pankin talletuskanta oli katsauskauden päättyessä yhteensä 1 978 miljoonaa euroa (1 945 milj. €).

Pääomiaan pankki sijoitti valtaosin raha- ja pääomamarkkinoille. Katsauskauden päättyessä saamistodistuksia oli yhteensä 1 871 miljoonaa euroa (1 766 milj. €), joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia oli 1 523 miljoonaa euroa (1 145 milj. €). Luottokorttisaamiset sekä tili- ja käyttöpääomaliimitisaamiset kasvoivat katsauskaudella tasaisesti ja olivat kauden päättyessä yhteensä 135 miljoonaa euroa (100 milj. €). Keskuspankkisaamiset muodostivat 112 miljoonan euron (161 milj. €) suuruisen erän.

Henkilöstö

SOK-yhtymän keskimääräinen henkilömäärä kokoaikaiseksi muutettuna oli katsauskaudella 8 728 henkeä. Kesäkuun lopussa SOK-yhtymän henkilömäärä oli 9 978, josta SOK:n henkilöstöä oli 1 211 (12,1 %) ja tytäryhtiöiden 8 767 (87,9 %). Yhtymän henkilöstöstä työskenteli ulkomailla katsauskauden lopussa 1 837 henkeä (18,4 %).

Vuoden 2008 loppuun verrattuna henkilömäärä kasvoi 632:lla (6,8 %). SOK-yhtymän henkilömäärää kasvattivat katsauskaudella lähinnä kevään aikana palvelukseen tulleet kesätyöntekijät. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna henkilömäärä pieneni 389:llä (3,8 %), johon vaikutti osaltaan 105 henkilön siirtyminen Helsingin Osuuskauppa Elannon palvelukseen Tapiolan Sokoksen liiketoiminnan myynnin yhteydessä 1.1.2009.

Muutoksia SOK:n hallinnossa

SOK:n hallituksen uutena jäsenenä aloitti 1.1.2009 Turun Osuuskaupan toimitusjohtaja Harri Koponen. SOK:n hallituksesta jäi pois vuoden 2009 alusta Osuuskauppa Arinan toimitusjohtaja Veli-Matti Puutio.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

SOK-yhtymässä on hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, joka määrittelee konsernin riskienhallinnan järjestämisen ja prosessin. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategisten ja operatiivisten liiketoimintatavoitteiden toteutumista. SOK-yhtymässä riskienhallinta on kokonaisvaltaista ja sitä toteutetaan osana johtamista ja toiminnan suunnittelua. Lisäksi riskinäkökulma sisältyy merkittäviin hankkeisiin ja investointeihin.

Alkuvuoden aikana riskienhallinnassa on kiinnitetty edelleen erityistä huomiota Baltian ja Venäjän riskeihin ja niiden hallintaan. Lähialueiden toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista uhkaavat merkittävät riskit on tunnistettu ja arvioitu sekä niiden hallitsemiseksi on laadittu suunnitelmat. Venäjän liiketoimintojen riskitasoa seurataan jatkuvasti ja siitä raportoidaan neljännesvuosittain SOK:n hallitukselle. Alkuvuoden aikana Venäjän maariskissä ei ole havaittu merkittäviä muutoksia, mutta liiketoimintariskit ovat kasvaneet vuodenvaihteeseen verrattuna.

Osana riskienhallinnan raportoinnin kehittämistä määritetään uutta riskinkantokyvyn laskentamallia. Lisäksi alkuvuonna on keskitytty uuden vakuutusohjelman käyttöönottoon.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät taloudellisen taantumien jatkumiseen ja sen vaikutuksiin SOK-yhtymän liiketoiminnoille. Taantumasta aiheutuva kysynnän lasku vaikuttaa konsernissa useiden liiketoiminta-alueiden tulokseen sekä Suomessa että lähialueilla myös loppuvuonna. Näin ennustetaan tapahtuvan auto- ja autotarvikekaupan, matkailu- ja ravitsemiskaupan, marketkaupan sekä maatalouskaupan liiketoiminta-alueilla.

Riskinä nähdään myös mahdollinen influenssa A(H1N1)-viruksen leviäminen viranomaisten ennusteiden mukaisesti Suomessa. SOK-yhtymässä on tehty suunnitelmat, joiden mukaisesti pandemiaan on varauduttu.

Loppuvuoden 2009 näkymät

Yleisen taloudellisen tilanteen ei odoteta kohentuvan olennaisesti loppuvuoden aikana. Tämän johdosta arvioidaan, että alkuvuoden aikana suunniteltua ja edellistä vuotta heikompana toteutunut liikevaihdon kehitys ei olennaisesti parane loppuvuonna.

Ulkomaan toiminnoissa erityisesti Pietarin matkailu- ja ravitsemiskaupassa tuloskehitys alkuvuoden aikana oli odotettua heikompi, eikä siinä loppuvuonna odoteta olennaista paranemista. Marketkaupan tulosta rasittaa liiketoiminnan voimakas laajentaminen Pietarissa sekä heikko taloustilanne Baltian maissa. Kotimaassa autokaupan sekä majoitus- ja ravitsemiskaupan tilanne jatkunee heikkona. Näin ollen konsernin koko vuoden operatiivinen tulos jäänee edellistä vuotta heikommaksi.

Helsingissä 20.8.2009

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallitus

OSAVUOSIKATSAUS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.–30.6.2009	1.1.–30.6.2008
Jatkuvat toiminnot:		
Liikevaihto	4 198,4	4 373,6
Liiketoiminnan muut tuotot	5,7	13,2
Materiaalit ja palvelut	-3 839,5	-4 036,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-163,6	-162,0
Poistot ja arvonalentumiset	-32,9	-32,6
Liiketoiminnan muut kulut	-152,9	-136,7
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,6	0,0
Liikevoitto	15,7	18,9
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-16,2	-4,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	-0,5	14,1
Tuloverot (+/-)	0,6	-5,3
Jatkuvien toimintojen kauden tulos	0,1	8,8
Myytäväinä olevien toimintojen kauden tulos	5,0	-1,5
Kauden tulos	5,1	7,3
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	3,2	4,5
Vähemmistölle	1,9	2,8
	5,1	7,3
Konsernin laaja tuloslaskelma		
Milj. €	1.1.–30.6.2009	1.1.–30.6.2008
Kauden voitto	5,1	7,3
Muut laajan tuloksen erät:		
Muuntoerot	-0,5	-0,6
Myytävissä olevat sijoitukset		
Myytävissä olevien sijoitusten arvonmuutokset	12,5	-2,9
Myytävissä oleviin sijoituksiin liittyvät verot	-3,3	0,8
Rahavirran suojaukset		
Rahavirran suojauksien arvonmuutokset	2,7	16,3
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	-0,7	-4,2
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	10,8	9,3
Kauden laaja tulos	15,8	16,6
Kauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	14,0	13,8
Vähemmistölle	1,9	2,8
	15,8	16,6

Konsernitase, IFRS

Milj. €	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	391,3	339,3	365,1
Sijoituskiinteistöt	35,0	71,6	40,0
Aineettomat hyödykkeet	112,6	145,4	128,5
Osuudet osakkuusyhtiöissä	9,6	21,6	11,8
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	59,0	105,0	70,4
Laskennalliset verosaamiset	36,1	28,7	42,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	643,6	711,5	657,9
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	354,1	319,4	351,6
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	673,8	699,4	666,0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	50,3	136,2	155,4
Lyhytaikaiset sijoitukset	108,3	1 552,6	1 868,6
Rahavarat	70,9	130,1	256,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	1 257,5	2 837,7	3 297,9
Myyttävänä olevien toimintojen varat	2 210,8	0,0	0,0
Varat yhteensä	4 111,9	3 549,2	3 955,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osuuspääoma	122,5	107,3	122,5
Sidotut rahastot	14,7	29,1	3,5
Kertyneet voittovarot	371,8	394,1	378,1
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	509,1	530,5	504,1
Vähemmistöosuus	20,0	18,0	18,0
Oma pääoma yhteensä	529,0	548,5	522,1
Pitkäaikaiset velat			
Lisäosuuspääoma	14,8	16,8	16,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	249,6	252,3	181,4
Pitkäaikaiset korottomat velat	37,1	23,0	31,0
Varaukset	21,3	28,9	22,9
Laskennalliset verovelat	25,2	29,5	28,5
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	347,9	350,7	280,6
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	288,8	1 684,9	2 135,4
Lyhytaikaiset korottomat velat	160,9	232,3	288,3
Ostovelat	686,0	728,3	728,3
Varaukset	0,0	0,0	0,0
Tilikauden verovelka	4,3	4,6	1,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 140,0	2 650,1	3 153,1
Myyttävissä olevien toimintojen velat	2 095,0	0,0	0,0
Oma pääoma ja velat yhteensä	4 111,9	3 549,2	3 955,7

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.–30.6.2009	1.1.–30.6.2008
LIIKETOIMINTA		
Jatkuvien toimintojen liikevoitto	15,7	18,9
Myytäväinä olevien toimintojen liikevoitto	5,7	-1,3
Oikaisut liikevoittoon	19,9	-3,7
Käyttöpääoman muutos	-116,8	8,7
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-75,6	22,6
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-40,1	-30,7
Lyhytaikaisten sijoitusten muutos	-1,5	0,0
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-49,7	-14,7
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	47,2	38,7
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,1	0,1
Maksetut välittömät verot	-0,1	-6,2
Liiketoiminnan rahavirta	-119,7	9,7
INVESTOINNIT		
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-13,8	0,0
Ostetut osakkuusyritysosakkeet	-0,3	-4,8
Muun käyttöomaisuuden ostot	-43,4	-34,8
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	8,6	0,0
Muun käyttöomaisuuden myynnit	1,8	5,9
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos	3,9	0,1
Myytyjen ja hankittujen tytäryhtiöiden likvidit varat	0,1	0,0
Saadut osingot investoinneista	0,1	0,2
Investointien rahavirta	-43,0	-33,5
RAHOITUS		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	102,7	-30,5
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	103,6	355,6
Saamistodistusten ja rahasto-osuuksien muutokset	-330,1	-532,6
Osuuspääoman vähennys	-2,0	0,0
Maksetut osuuspääoman korot	-9,7	-9,6
Muu oman pääoman vähennys	-0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	-135,5	-217,1
Rahavarojen nettomuutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-298,2	-240,9
Rahavarat tilikauden alussa	471,2	541,2
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,3	0,0
Rahavarojen nettomuutos	-298,2	-240,9
Rahavarat tilikauden lopussa	173,2	300,4
Oikaisut liikevoittoon		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)	-4,7	-5,2
Poistot ja arvonalentumiset	34,7	34,4
Pankkitoiminnan korkoryhmittely	-20,9	-11,2
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	10,7	-21,7
	19,9	-3,7
Käyttöpääoman muutos		
Liikesaamisten muutos	-70,1	44,0
Vaihto-omaisuuden muutos	-4,3	34,9
Korottomien velkojen muutos	-42,4	-70,2
	-116,8	8,7

Konsernin rahavirtalaskelmassa ainoastaan lyhytaikaiset alle 3 kuukauden saamistodistukset on luokiteltu rahavaroiksi. Vuoden 2008 rahavirtalaskelma on oikaistu vertailukelpoiseksi.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Yhteensä	Vähem- mistön osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Vararahasto	Hallintoneuvoston käyttörahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot			
Milj. €									
Oma pääoma									
1.1.2008	107,3	0,7	18,5	0,1	-0,1	395,1	521,5	15,8	537,4
Kauden laaja tulos		9,9			-0,6	4,5	13,8	2,8	16,6
Osuuspääoman ja lisäosuuspääoman korko						-9,6	-9,6		-9,6
Muut muutokset						0,4	0,4		0,4
Edellisen tilikauden virheen korjaus ¹⁾						4,4	4,4		4,4
Vähemmistöosuuden muutos							0,0	-0,6	-0,6
30.6.2008	107,3	10,6	18,5	0,1	-0,7	394,8	530,5	18,0	548,5
1.1.2009	122,5	-15,1	18,5	0,1	-2,7	380,8	504,1	18,0	522,1
Kauden laaja tulos		11,3			-0,5	3,2	14,0	1,9	15,8
Osuuspääoman korko						-9,7	-9,7		-9,7
Muut muutokset						0,6	0,6		0,6
Vähemmistöosuuden muutos							0,0	0,1	0,1
30.6.2009	122,5	-3,8	18,5	0,1	-3,2	375,0	509,1	20,0	529,0

¹⁾ Edellisen tilikauden virheen korjauksena suoraan omaan pääomaan kirjattu määrä, yhteensä 4,4 miljoonaa euroa, aiheutuu SOK:n hyväksi ratkaistusta verovalituksesta.

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Tämä osavuositarkastus on laadittu IFRS-standardien kirjaamis- ja arvostusperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34:n (Osavuositarkastukset) vaatimuksia. Osavuositarkastuksessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita ja laskentamenetelmiä kuin viimeisimmässä tilinpäätöksessä kuitenkin siten, että konserni on 1.1.2009 alkaen ottanut käyttöön jäljempänä mainitut IASB:n julkistamat standardi- ja tulkintamuutokset.

Kaikki osavuositarkastustulokoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

S-Pankki Oy järjesti osuuskaupoille suunnatun osakeannin 15.5.–30.6.2009. Annin seurauksena SOK:n omistusosuus S-Pankissa laski 100 prosentista 50 prosenttiin. S-Pankki Oy sekä sen tytäryhtiö S-Asiakaspalvelu Oy on esitetty osavuositarkastuksessa IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti myytävänä olevina toimintoina. 1.7.2009 lähtien S-Pankki Oy sekä S-Asiakaspalvelu Oy otettiin konserniin osakkuusyhtiönä (osavuositarkastuksessa tytäryhtiönä).

Tämä osavuositarkastus on tilintarkastamaton.

IASB:n julkaisemat 1.1.2009 käyttöönotetut standardi- ja tulkintamuutokset:

Uudistettu IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi muutti tuloslaskelman ja oman pääoman muutoslaskelman esitystapaa. IAS 23 Vieraan pääoman menot -standardin muutoksen mukaisesti pitkän valmistusajan vaativan hyödykkeen hankintameno on sisällytetty 1.1.2009 alkaen myös vieraan pääoman menojen luokkaan. Standardin käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin osavuositarkastukseen. IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelmat tulokannan käyttöönotolla ei ollut vaikutusta konsernin lukuihin.

Segmentti-informaatio 30.6.2009

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu seitsemään liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta. Pankkitoimintasegmentti on luokiteltu myytävänä olevaksi toiminnaksi.

Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankintatoiminta	Palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Kauppa- ja pankkitoiminnan välisten erien eliminointi	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	77,1	122,9	121,0	478,8	2 313,5	3 016,8	-1 929,1	4 201,0	23,0	-2,3	4 221,7
Operatiivinen tulos	-10,0	-17,6	-8,0	7,2	14,2	13,8	-2,0	-2,4	4,0	0,0	1,7
Investoinnit	11,7	8,3	0,5	2,6	12,0	21,7			0,6		57,4
Realisoinnit	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0	9,3					10,4
Käyttöpääoma	-1,1	4,5	43,9	172,3	65,3	-5,6	1,4	280,8	-0,5	-0,7	279,6

Kauppatoiminnan liikevaihdon täsmäytys

Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	4 201,0
Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit	-2,6
Kauppatoiminnan liikevaihto IFRS	4 198,4

Tuloksen täsmäytys

Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos	1,7
SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:	
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	4,7
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,4
Pakollisen varauksen lisäys	-0,7
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot sekä muut erät	-3,5
Myytävänä olevien toimintojen kauden tulos	-5,5
Muut oikaisut	2,5
Jatkuvien toimintojen kauden tulos ennen veroja IFRS	-0,5

Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot

Kotimaa	4 128,3
Ulkomaat	94,0
Liikevaihto yhteensä	4 222,3

Marketkauppa	77,0
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	122,9
Auto- ja autotarvikekauppa	121,0
Maatalouskauppa	426,4
Hankintatoiminta	499,8
Palvelutoiminta	2 951,4
Kauppatoiminta yhteensä	4 198,4
Pankkitoiminta	23,9
Liikevaihto yhteensä	4 222,3

Segmentti-informaatio 30.6.2008

Milj. €	Markkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankintatoiminta	Palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Kauppa- ja pankkitoiminnan välisten erien eliminointi	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	72,2	127,1	181,6	589,1	2 399,5	2 917,6	-1 911,3	4 375,9	12,4	-1,8	4 386,5
Operatiivinen tulos	-0,9	-4,8	-4,0	9,4	-0,2	7,8	-3,5	3,9	-4,7		-0,7
Investoinnit	2,6	13,9	1,5	3,9	5,5	11,8			0,4		39,6
Realisoinnit	0,1		0,1	0,0	0,3	5,5					5,9
Käyttöpääoma	-3,6	5,3	34,9	161,2	15,3	-10,7	3,7	206,2	-1,9	-0,4	203,9
Kauppatoiminnan liikevaihdon täsmäytys											
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto						4 375,9					
Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit						-2,3					
Kauppatoiminnan liikevaihto IFRS						4 373,6					
Tuloksen täsmäytys											
Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos						-0,7					
SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:											
Osuus osakkuusyritysten tuloksista						0,0					
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot						5,2					
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut						4,4					
Pakollisen varauksen vähennys						1,7					
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot sekä muut erät						-0,5					
Myyttävänä olevien toimintojen kauden tulos						1,5					
Muut oikaisut						2,6					
Jatkuvien toimintojen kauden tulos ennen veroja IFRS						14,1					
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot											
Kotimaa						4 299,9					
Ulkomaat						86,6					
Liikevaihto yhteensä						4 386,5					
Marketkauppa						72,2					
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa						6,9					
Matkailu- ja ravitsemiskauppa						126,9					
Auto- ja autotarvikekauppa						181,5					
Maatalouskauppa						528,2					
Hankintatoiminta						631,9					
Palvelutoiminta						2 824,7					
Suomen Spar Oy						1,3					
Kauppatoiminta yhteensä						4 373,6					
Pankkitoiminta						12,9					
Liikevaihto yhteensä						4 386,5					

Myytävänä olevat toiminnot

Tässä osavuosisikatsauksessa S-Pankki Oy ja sen tytäryhtiö S-Asiakaspalvelu Oy luokiteltiin myytävänä oleviksi toiminnoiksi. Konsernin tuloslaskelmaan sisältyvän myytävänä olevien toimintojen tulos oli seuraava:

Milj. €	1.1.–30.6.2009	1.1.–30.6.2008
Liikevaihto	23,9	12,9
Liiketoiminnan muut tuotot	0,0	0,0
Materiaalit ja palvelut	-0,0	-0,0
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-4,4	-3,4
Poistot ja arvonalentumiset	-1,8	-1,8
Liiketoiminnan muut kulut	-12,0	-9,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,0	0,0
Liikevoitto	5,7	-1,3
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-0,2	-0,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	5,5	-1,5
Tuloverot (+/-)	-0,5	0,0
Myytävänä olevien toimintojen kauden tulos	5,0	-1,5

Myytävänä olevien toimintojen tase:

Varat

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	13,4	15,6
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,0	0,0
Laskennalliset verosaamiset	5,1	3,5
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	56,8	8,7
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	144,9	75,3
Lyhytaikaiset sijoitukset	1 876,7	1 351,3
Rahavarat	113,9	66,2
Varat yhteensä	2 210,8	1 520,7

Velat

Pitkäaikaiset korolliset velat	18,9	25,5
Laskennalliset verovelat	0,7	0,7
Lyhytaikaiset korolliset velat	1 942,1	1 389,4
Lyhytaikaiset korottomat velat	133,3	33,6
Velat yhteensä	2 095,0	1 449,2

Rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta	35,1	307,5
Investointien rahavirta	-0,6	-0,6
Rahoituksen rahavirta	37,2	0,0
Rahavirrat yhteensä	71,8	306,8

Yllä olevista luvuista on eliminoitu konsernin sisäiset tapahtumat.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2009	621,0	72,1	282,3
Muuntoerot	-3,0	0,0	-0,2
Liiketoimintojen yhdistäminen	10,3	0,0	0,0
Myytävänä olevat toiminnot	0,0	0,0	-20,4
Lisäykset	45,7	0,0	13,0
Vähennykset	-25,6	-7,7	-1,6
Siirrot erien välillä	8,1	-3,2	-6,0
Hankintameno 30.6.2009	656,5	61,2	267,2
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2009	-255,9	-32,1	-153,8
Muuntoerot	0,0	0,0	0,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	-2,3	0,0	0,0
Myytävänä olevat toiminnot	0,0	0,0	7,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	15,1	6,7	3,8
Tilikauden poistot	-22,3	-0,9	-11,6
Arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 30.6.2009	-265,3	-26,2	-154,6
Kirjanpitoarvo 1.1.2009	365,1	40,0	128,5
Kirjanpitoarvo 30.6.2009	391,3	35,0	112,6
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2008	563,5	127,3	271,5
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,0	0,0	0,0
Lisäykset	24,5	0,2	10,0
Vähennykset	-6,6	-0,7	-0,6
Siirrot erien välillä	3,1	-0,3	3,8
Hankintameno 30.6.2008	584,5	126,5	284,7
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2008	-228,1	-53,4	-122,8
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2,1	0,8	-4,1
Tilikauden poistot	-19,2	-2,3	-12,4
Arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 30.6.2008	-245,2	-54,9	-139,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	335,4	74,0	148,7
Kirjanpitoarvo 30.6.2008	339,3	71,6	145,4

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Milj. €	30.6.2009	30.6.2008	Muutos	31.12.2008
Annetut pantit ja vastuusitoumukset					
Velat, joiden vakuudeksi annettu pantteja					
Lainat rahoituslaitoksilta		7,6	0,0	7,6	7,6
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo		7,6	0,0	7,6	7,6
Muut velat		1,9	1,9	0,0	1,9
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo		2,2	2,2	0,0	2,2
Vakuudeksi annetut pantit yhteensä		9,8	2,2	7,6	9,9
Velat, joiden vakuudeksi annettu takauksia					
Lainat rahoituslaitoksilta		49,8	6,3	43,5	8,6
Annetut takaukset		55,8	6,3	49,5	8,6
Annetut takaukset yhteensä		55,8	6,3	49,5	8,6
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä					
Lainat rahoituslaitoksilta		0,0	0,0	0,0	0,0
Kiinnitykset		1,0	1,0	0,0	0,0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä		1,0	1,0	0,0	0,0
Yleisvakuudet, jotka annettu velkojen vakuudeksi					
Kiinnitykset		0,7	15,2	-14,5	0,7
Muut annetut vakuudet					
Pantit		1,8	5,7	-3,9	18,9
Kiinnitykset		0,0	0,0	0,0	0,4
Takaukset		124,9	147,0	-22,1	121,0
Yhteensä		126,7	152,6	-25,9	140,3
Muiden velasta annetut vakuudet					
Takaukset osakkuusyritysten velasta		50,0	0,0	50,0	50,0
Takaukset osuuskauppojen velasta		10,9	11,4	-0,5	11,2
Takaukset muiden velasta		0,2	0,3	-0,1	0,2
Yhteensä		61,1	11,6	49,5	61,3
Muut muiden puolesta annetut vakuudet					
Takaukset osuuskauppojen vastuista		0,1	0,5	-0,4	0,0
Takaukset muiden vastuista		0,4	0,0	0,4	0,4
Yhteensä		0,4	0,5	-0,1	0,4
Muut vastuut					
Remburssivastuut		10,2	7,1	3,1	10,4
Yhteensä		10,2	7,1	3,1	10,4
Muut vuokrasopimukset					
Konserni vuokralle ottajana					
Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:					
Milj. €		30.6.2009	30.6.2008	Muutos	31.12.2008
Yhden vuoden kuluessa		55,8	23,8	32,0	60,1
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa		179,6	80,6	98,9	197,8
Yli viiden vuoden kuluttua		237,9	133,4	104,5	280,8
Yhteensä		473,2	237,8	235,4	538,7

Lisäksi SOK on antanut tukikirjeet SOK-Takaus Oy:n myöntämille takauksille.
Tukikirjeiden määrä 30.6.2009 oli 94,4 miljoonaa euroa (120,2 milj. euroa 30.6.2008).

Tunnusluvut

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot:	30.6.2009	30.6.2008	31.12.2008
Liikevaihto, Milj. €	4 198,4	4 373,6	8 886,6
Liikevoitto, Milj. €	15,7	18,9	-6,6
% liikevaihdosta	0,4	0,4	-0,1
Tulos ennen veroja, Milj. €	-0,5	14,1	-8,2
% liikevaihdosta	0,0	0,3	-0,1
SOK-yhtymä:			
Omavaraisuusaste, %	12,9	15,5	13,4
Gearing, %	65,1	49,5	40,0
Kauppatoimintasegmentin tunnusluvut:			
Omavaraisuusaste, %	26,4	27,5	27,3
Gearing, %	67,1	42,6	35,4
S-Pankin tunnusluvut:			
Vakavaraisuussuhde, %	21,3	10,3	12,7

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Gearing, \%} = \frac{\text{korolliset velat - rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}} \times 100 \%$$

$$\text{Vakavaraisuussuhde, \%} = \frac{\text{omat varat yhteensä}}{\text{omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8 \%$$